
Referat

Fra møte i hovedkomiteen

Dato: 17.11.2022, kl. 10.00-16.30

Sted: VKMs lokaler på Myren, Oslo

Møteleder: Inger-Lise Steffensen

Deltakere:

Hovedkomiteen: Inger-Lise Steffensen, Gaute Velle, Marianne Stenrød, Monica Sanden, Helle Katrine Knutsen, Håvard Steinshamn, Tor Strand, Taran O. Skjerdal, Tor Atle Mo (for Bjørnar Ytrehus), Trine Husøy (til kl. 13), Elisabeth Madslie

Forfall: May-Guri Sæthre, Espen Rimstad, Bjørnar Ytrehus og Hugo de Boer

Sekretariatet: Harald J. Gjein, Merethe Aasmo-Finne, Hilde Mellegård, Micael Wendell, Helen E. Kvaem, Danica Grahek-Ogden, Siamak Pour Yazdankhah, Nana Yaa Boahene

Observatører:

Kari Bryhni (Mattilsynet), Ole Berg (Helsedirektoratet, sak 7)

Forfall: Ingvild Riisberg (Miljødirektoratet)

1. Velkommen, fravær, habilitet og godtgjøring

Hovedkomiteens leder Inger-Lise Steffensen ønsket velkommen til første møte i ny hovedkomité. Ingen av medlemmene hadde noe å melde til spørsmål om habilitet i dagens møte.

2. Godkjenning av møteinnkalling og dagsorden

Komiteen hadde ingen anmerkninger til møteinnkallingen. Dagsorden ble godkjent uten merknader.

3. Kort gjennomgang av mat og fôr- og miljøporteføljene

Fagdirektørene for henholdsvis mat & fôr og miljø orienterte kort om oppdragsporteføljen (pågående oppdrag, oppdrag under planlegging og varslede oppdrag).

4. Runde rundt bordet - aktiviteter i faggruppene

Faggruppelederne orienterte kort om pågående og kommende oppdrag, samt andre aktuelle saker i sine faggrupper. For faggruppene for dyrehelse/dyrevelferd, CITES, GMO-legemidler og plantehelse orienterte enten nestleder eller faggruppekoordinatorene fra sekretariatet om aktiviteten.

5. Hovedkomiteens rolle og oppgaver

Som innledning til diskusjonen om hovedkomiteens rolle, oppgaver og arbeidsformer den kommende fireårsperioden, presenterte sekretariatet hovedpunkter fra en spørreundersøkelse som ble gjennomført i den avtroppende vitenskapskomiteen våren 2022. Her ble det blant annet spurt om hovedkomiteen bør ha det formelle godkjenningsansvaret for risikovurderinger og andre typer vurderinger, og i tilfelle hvilke typer oppdrag som bør forankres i hovedkomiteen. I etterkant av spørreundersøkelsen har disse spørsmålene også vært oppe til diskusjon i sekretariatet. Innspillene fra sekretariatet ble også presentert for komiteen.

Oppsummering av diskusjonen

Det ble uttrykt stor støtte til sekretariatets forslag til arbeidsoppgaver for hovedkomiteen. I tillegg til å arbeide med saker av prinsipiell og overordnet karakter som strategier, retningslinjer m.m., ble metodeutvikling og -opplæring, f.eks. metoder for systematiske kunnskapsoppsummeringer, bruk av protokoller, harmonisering av terminologi, forfatterskapskriterier og kunnskapsbehov løftet fram som sentrale oppgaver for hovedkomiteen framover. Betydningen av komiteen som bindeledd mellom faggruppene, og som arena for kunnskaps- og informasjonsutveksling ble også understreket.

Det var forståelse for de beskrevne utfordringene med å forankre vitenskapelige vurderinger i hovedkomiteen, men komiteen ønsket ikke å fraskrive seg muligheten til å være godkjenningsinstans for større, tverrgående prosjekter, der hvor det er naturlig. Her må det imidlertid gjøres en vurdering fra sak til sak. Problemstillinger knyttet til én helse og bærekraftige matsystemer (blå og grønne) ble nevnt som tematikk som kan være aktuell å forankre i komiteen.

Det ble understreket at hovedkomiteen har en viktig rolle i å initiere og diskutere tema for selvinitieringer, og gi innspill på utkast til mandat som kommer opp i faggruppene/sekretariatet, der det er hensiktsmessig. Komiteen ønsket også å få framlagt utkast til mandat for større, tverrfaglige bestillinger før arbeidet starter, og vil også gjerne brukes underveis i prosjektløpene.

6. Nytt fra sekretariatet

Harald Gjein orienterte om budsjettsituasjon for neste år, planer for evaluering av VKM i 2023, samt kontaktmøter med Mattilsynet og matdepartementene og KLD.

Gisle Solstad gikk gjennom forhold knyttet til habilitet, mens Ingrid Høie og Tanya Kristiansen orienterte om hvordan man jobber med kommunikasjon i VKM.

Solstad orienterte om endringer i EFSA's arbeidsmåte framover, som bl.a. innebærer risikovurderinger gjennom EFSA's tilskuddsordning, der også norske institusjoner kan søke om å få tildelt oppdrag fra EFSA, og åpne anskaffelser.

7. Nytt fra oppdragsgiverne

Mattilsynet

Mattilsynet ved Kari Bryhni orienterte om at etaten har fått en ekstra bevilgning til dyrevelferd og digitalisering. For øvrig er den økonomiske rammen for neste år omtrent uendret fra 2022.

Bryhni gikk gjennom de viktigste områdene i budsjettet: trygg mat, dyrevelferdsmelding, overvåkning og beredskap på ulike felt, drikkevann, utfordringer i havbruk. I tillegg trakk hun fram at tilsynet vektlegger et sterkt internasjonalt samarbeid, bærekraftighet i verdikjedene for mat, effektiv implementering av EØS-regelverk, markedsadgang for norske produkter, informerte valg hos forbrukerne, tilgjengeliggjøring av regelverket og digitalisering framover.

I forbindelse med arbeidet med dyrevelferdsmeldingen kan det utløses behov for kunnskapsgrunnlag fra VKM.

Mattilsynet trakk også fram at de for kort tid siden kommuniserte ut at de vil bestille en oppdatert rapport på skrantesjuka fra VKM. Dette vil bli en fellesbestilling med Miljødirektoratet.

Hesledirektoratet

Hesledirektoratet ved Ole Berg orienterte om at direktoratet er berørt at gjennomgangen av den sentrale helseforvaltningen. Innenfor kostholdsområdet jobber direktoratet mye med oppdatering av de nordiske næringsstoffanbefalingene (NNR), som skal være ferdigstilt til juni 2023. Det er særlig bærekraftaspektet som det er mye diskusjon rundt.

Helsedirektoratet vil organisere sitt arbeid med kostrådene etter utfallet av NNR, og vil da vurdere om det trengs ytterligere kunnskap fra VKM, Nasjonalt råd for ernæring eller andre kunnskapsinstitusjoner.

8. Eventuelt

Det var ingen saker til eventuelt.

9. Nye møtedatoer 2023

- 2.3. (digitalt)
- 31.5.-1.6. (fysisk, mulig utferd)